

ศิริอร นาคแดง 2552: ศักยภาพภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมืองของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (คหกรรมศาสตร์) สาขาคหกรรมศาสตร์ ภาควิชาคหกรรมศาสตร์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์สุวิทย์ รัตนานันท์, ศ.บ. 171 หน้า

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาลักษณะพื้นฐานของกลุ่มผู้ผลิตสิ่งทอพื้นเมืองในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง 2) ศึกษาศักยภาพภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมืองของกลุ่มตัวอย่างและ 3) เปรียบเทียบศักยภาพภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมืองของกลุ่มผู้ผลิตที่มีลักษณะพื้นฐานต่างกัน กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือกลุ่มผู้ผลิตสิ่งทอพื้นเมืองในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลางที่ได้รับระดับดาว OTOP 3-5 ดาว ในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ปี 2549 จำนวน 100 กลุ่ม เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว t-test และ Least Significant Difference (LSD) เพื่อเปรียบเทียบศักยภาพภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมืองของกลุ่มผู้ผลิตที่มีลักษณะพื้นฐานต่างกัน

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มผู้ผลิตส่วนใหญ่มีระดับดาว OTOP 3 ดาว มีสถานภาพเป็นกลุ่มสตรี กลุ่มแม่บ้านหรือกลุ่มอาชีพ มีจำนวนสมาชิกเท่ากับหรือน้อยกว่า 30 คน มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่ม 6 ปีขึ้นไป ทอผ้าพื้น ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจำหน่ายมากที่สุดคือผ้าฝ้ายสำหรับตัดเสื้อผ้า ใยที่ใช้ทอคือใยไหม สีที่ใช้ย้อมคือสีสังเคราะห์ ทอโดยใช้กี่ทอมือ

ผลการวิเคราะห์คะแนนศักยภาพ พบว่าผู้ผลิตกลุ่มนี้มีศักยภาพด้านสิ่งทอพื้นเมืองโดยรวมระดับสูง โดยมีศักยภาพด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญา ความเข้มแข็งของกลุ่ม การเตรียมเส้นด้าย การฟอกย้อม การพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการผลิตเส้นด้ายระดับสูง มีศักยภาพด้านการออกแบบลวดลาย สีเส้นและรูปแบบผลิตภัณฑ์ การตลาด การผลิตเพื่อจำหน่าย การทอ คุณภาพของผลิตภัณฑ์ การตัดเย็บและการจัดหาวัตถุดิบระดับปานกลาง

ผลการเปรียบเทียบศักยภาพภูมิปัญญาไทยด้านสิ่งทอพื้นเมืองของกลุ่มผู้ผลิตที่มีลักษณะพื้นฐานต่างกัน พบว่า กลุ่มผู้ผลิตที่มีระดับดาว OTOP ต่างกันมีศักยภาพด้านการออกแบบลวดลาย สีเส้นและรูปแบบผลิตภัณฑ์ และด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีศักยภาพด้านการฟอกย้อมต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กลุ่มผู้ผลิตที่มีจำนวนสมาชิกกลุ่มต่างกันมีศักยภาพด้านความเข้มแข็งของกลุ่มต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กลุ่มผู้ผลิตที่มีระยะเวลาดำเนินงานของกลุ่มต่างกันมีศักยภาพด้านความเข้มแข็งของกลุ่มต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01